

Overzicht activiteiten 2020

Dierexperimentencommissie Universiteit Maastricht

Adres:

Universiteitssingel 50

Postvak 48

6200 MD Maastricht

Internet: <https://www.maastrichtuniversity.nl/nl/about-um/faculties/health-medicine-and-life-sciences/facilities/dier-experimenten-commissie>

Inleiding

Voor het uitvoeren van dierproeven is een vergunning noodzakelijk van de Centrale Commissie Dierproeven (CCD). Het is wettelijk vereist dat de verantwoordelijke onderzoeker (VO) deze aanvraag op voorhand afstemt met de Instantie voor Dierenwelzijn (IvD). Hierbij wordt met name gekeken naar de technische aspecten en naleving van de 3V's (Vervanging, Vermindering, Verfijning). Indien deze stap doorlopen is wordt de aanvraag, namens de vergunninghouder (UM) ingediend bij de CCD. De CCD zal een Dierexperimentencommissie (DEC) om advies vragen, waarbij de aanvraag doorgaans naar de door de aanvrager aangegeven DEC gestuurd wordt. Voor UM onderzoekers is dit de DEC-UM. De DEC-UM zal met name naar de wetenschappelijke, 3V's en ethische aspecten binnen de aanvraag kijken en op basis hiervan een advies opstellen t.a.v. de aanvraag, welke binnen een behandeltijd van 20 werkdagen dient te gebeuren. Om dit uit te kunnen voeren heeft de DEC-UM een hierop toegespitste expertise (zie Tabel 1) en een schema van uiterste inleverdata van aanvragen (zie daarvoor de website). Indien nodig stelt de DEC-UM vragen ter verduidelijking aan de verantwoordelijke onderzoeker en nodigt deze in sommige gevallen uit in de plenaire DEC-UM vergadering. Na het ontvangen van het DEC-advies neemt de CCD een besluit en zal eventueel een vergunning afgeven aan de vergunninghouder. Hierna volgt er nog een afstemronde met de IvD voor het afspreken van meer details in het kader van de uit te voeren dierexperimenten: elk uit te voeren experiment wordt vooraf met de IvD besproken en vastgelegd in een werkprotocol.

Onderstaand wordt de samenstelling van de DEC-UM weergegeven met de desbetreffende expertises van de DEC-UM leden, net als een overzicht van de activiteiten uitgevoerd in 2020.

De DEC-UM

Samenstelling

Gedurende het lopende jaar 2020 zijn er geen wijzigingen opgetreden in de samenstelling van de DEC-UM. Conform samenstellingseisen vastgesteld in de wet op de dierproeven (WoD) was de DEC op 1 januari 2021 samengesteld zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1. Samenstelling DEC-UM op 1 januari 2021

Leden	Wetenschapsgebied	Expertise	Betrokkenheid dierproeven	Arbeidsrelatie Vergunningshouder
Lid 1 (voorzitter)	Diergeneeskunde	PG;WA;OD;PB;HV	NB-NL	GA
Lid 2	Cardiologie	WA;OD	B	A
Lid 3 (vicevoorzitter)	Oncologie	WA;OD;PB	B	A
Lid 4	Neurologie	OD;WA;HV	B	A
Lid 5	Pulmonologie	WA;OD;HV	NB	GA
Lid 6	Ethiek	E;WA;OD;HV	NB	GA
Lid 7	Biomaterialen	WA;OD;HV	B	GA
Lid 8	Farmacologie/Toxicologie	WA;OD;HV	NB	GA
Adviseur		Voorzitter IvD	B	A
Ambtelijk Secretaris			NB	A

Afkortingen: WA = de wetenschapsgebieden en wetenschappelijke toepassingen waarvoor de dieren zullen worden gebruikt, met inbegrip van vervanging, vermindering en verfijning op de betrokken gebieden; OD = het ontwerp van proeven, in voorkomend geval met inbegrip van de statistische aspecten; PG = de proefdiergeneeskundige praktijk dan wel de diergeneeskundige praktijk met betrekking tot wilde dieren; HV = het houden en verzorgen van dieren van de soorten die zullen worden gebruikt; E = ethiek; PB = proefdieren en hun bescherming; NB = niet betrokken bij dierproeven; NB-NL = niet betrokken bij dierproeven in Nederland; B = betrokken bij dierproeven; GA = geen arbeidsrelatie met vergunningshouder; A = arbeidsrelatie met vergunninghouder

Vergunninghouders

De DEC-UM behandelde CCD-aanvragen voor de UM (UM, FHML). In 2020 heeft de DEC-UM geen aanvragen voor een externe vergunninghouder behandeld.

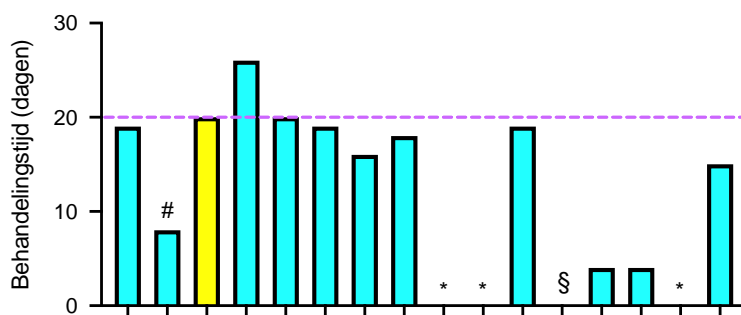
Activiteiten DEC-UM

Vergaderingen

In de reguliere DEC-UM vergaderingen, waarvan er 8 - 2 fysiek en 6 digitaal omwille van Covid-19 maatregelen - hebben plaatsgevonden in 2020, zijn CCD-verzoeken aan de DEC-UM voor het uitbrengen van een advies ten behoeve van nieuwe aanvragen en wijzigingen plenair besproken. Op basis van deze vergaderingen heeft de DEC-UM adviezen aan de CCD voorbereid. Voor twee aanvragen in 2020 zijn de aanvragers digitaal uitgenodigd door de DEC-UM om nadere uitleg te vragen of wanneer de DEC-UM tot een voorgenomen (negatief) advies kwam.

CCD-verzoeken aan de DEC-UM

In 2020 zijn 16 CCD-verzoeken afgehandeld door de DEC-UM, waarvan 14 nieuwe aanvragen, 1 opnieuw ingediende aanvraag en 1 wijziging (zie Figuur 1). Drie aanvragen (18.8%) werden ingetrokken door de betrokken verantwoordelijke onderzoeker. De DEC-UM heeft voor 10 aanvragen (62.5%) een advies uitgebracht aan de CCD. Eén aanvraag (6.3%) werd door de DEC-UM 'ontoetsbaar/niet beoordeelbaar in de huidige vorm' geacht en is geretourneerd naar de CCD. De CCD heeft daarop de aanvrager op de hoogte gesteld van de DEC-UM kritiek en de aanvrager in de gelegenheid gesteld om een gereviseerde versie in te sturen. Bij negen aanvragen (90%) heeft de DEC-UM een positief advies gegeven, bij één aanvraag (10%) een positief advies met voorwaarden. De uitgebrachte adviezen waren overwegend unaniem, maar bij één aanvraag (10%) werd een meerderheidsstandpunt ingenomen.

Figuur 1. Doorlooptijd bij DEC-UM voor afgehandelde CCD-verzoeken in 2020.

De parse stippellijn geeft de maximale doorlooptijd van 20 werkdagen voor behandeling van CCD aanvragen aan. * = aanvraag ingetrokken door verantwoordelijke onderzoeker, # = ontoetsbare/niet-beoordeelbare aanvraag, § = wijziging. Blauw = nieuwe aanvraag, Geel = heringediende aanvraag.

De doorlooptijden voor benodigde werkdagen voor het opstellen van een advies in 2020 zijn weergegeven in Figuur 1. Het gemiddelde aantal werkdagen lag op 15.7. Dit is vergelijkbaar met de gemiddelde doorlooptijd van 2019 en is ruim onder de door de CCD opgelegde maximale doorlooptijd van 20 werkdagen voor een DEC (parse lijn). Bij één aanvraag is er een overschrijding geweest van de maximale doorlooptijd wegens complexiteit van de

aanvraag en zowel weinig voortvarendheid als zorgvuldigheid in het beantwoorden van de vragen. Dit werd gecommuniceerd aan de CCD en er werd gebruik gemaakt van de wettelijke mogelijkheid (EU 2010/63 Art.41-2) om uitstel aan te vragen.

Landelijk overleg

De Nederlandse Vereniging van Dierexperimentencommissies (NVDEC) vertegenwoordigt de 16 DEC's in diverse overleggen, onder meer met de CCD. De DEC-UM heeft geparticipeerd in door de NVDEC georganiseerde DEC voorzitters-/secretarissen overleggen op 5 maart 2020 (fysiek) en 1 december 2020 (online), net als in de door de CCD georganiseerde CCD-DEC voorzitters-/secretarissen bijeenkomsten op 10 juli 2020 en 1 december 2020 (beide digitaal). Het door NVDEC georganiseerde overleg was steeds voorafgaand aan het door de CCD georganiseerde overleg. Verschillende leden van de DEC-UM hebben deelgenomen aan de door KNAW georganiseerde webinar "Nut & oorzaak dierproeven" (8 juni 2020, digitaal) en aan de door het Ministerie LNV & EZK georganiseerde workshop "Openbaarheid informatie over dierproeven (22 en 29 september 2020, beide digitaal).

Educatie

Bij de cursus Proefdierkunde aan de Universiteit Maastricht werd in juni en oktober 2020 de wet op de dierproeven, de aanvraagprocedure en de rol van de DEC hierin, en meer algemeen de ethiek rondom dierproeven door de ethicus van de DEC-UM toegelicht.